ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **F. Š.**, zastoupeného Mgr. Petrem Knapem, advokátem se sídlem Mrštíkova 15, Hustopeče, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Brně**, se sídlem nám. Svobody 4, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11.2008, č. j. 14590/08-1400-705264, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 25. 10. 2010, č. j. 29 Ca 30/2009 - 41,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce brojil u krajského soudu žalobou proti rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho odvolání proti rozhodnutí o vyměření daně z převodu nemovitostí ve výši 16 500 Kč.

[2] Krajský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 22. 7. 2010, čj. 29 Ca 30/2009 - 26. Proti tomuto rozsudku podal žalobce kasační stížnost. Krajský soud jej poté usnesením ze dne 7. 9. 2010 vyzval jednak k doplnění náležitostí kasační stížnosti a rovněž k úhradě soudního poplatku za kasační stížnost ve výši 3000 Kč. Poté žalobce požádal o osvobození od soudního poplatku z důvodů sociální tísně. Soud tedy zaslal žalobci k vyplnění tiskopis „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od

soudních poplatků“; tiskopis žalobce vyplnil a obratem zaslal soudu. Krajský soud pak vydal nyní kasační stížností napadené usnesení, kterým žádost o osvobození stěžovatele od soudních poplatků zamítl.

[3] Krajský soud v odůvodnění usnesení uvedl, že mu žalobce doložil potvrzení, z něhož vyplývá, že výše jeho celkového měsíčního starobního důchodu činí 9556 Kč a výše jeho odměny z dohody o pracovní činnosti vykonávané do 31. 12. 2010 činila 4250 Kč, žalobce je rovněž majitelem osobního automobilu Trabant, mopedu a nemovitostí - rodinného domu a zahradního domu. Průměrný měsíční čistý příjem žalobce je tak 13 806 Kč. Z dokladů předložených žalobcem tak nevyplývá, že by byl ohrožen sociální tísní, naopak jeho příjem převyšuje částku životního minima (3126 Kč) ve smyslu zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu. Soud uzavřel, že žalobce má dostatečné prostředky pro úhradu soudního poplatku a není tak naplněna podmínka § 36 odst. 3 s. ř. s. pro jeho osvobození.

II.

[4] Proti usnesení soudu o zamítnutí návrhu na přiznání osvobození od soudních poplatků podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. Jejím obsahem je tvrzení, že stížnost podává z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. - nesprávné posouzení právní otázky soudem; ten totiž nezohlednil, že stěžovatel je důchodce a ze svých příjmů si zajišťuje úhradu nákladů na životní potřeby. Je sice vlastníkem nemovitostí v katastrálním území Hustopeče u Brna, tyto nemovitosti však užívá pro svou potřebu a nemá z nich žádný příjem. Navrhuje tedy, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Ve vyjádření ke kasační stížnosti se žalovaný vyslovil pouze k meritu věci; věc týkající se osvobození stěžovatele od soudních poplatků je věc týkající se výlučně a osobně stěžovatele.

III.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Na úvod soud připomíná pravidlo formulované v § 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, že za řízení před soudy České republiky a za jednotlivé úkony prováděné soudy a správou soudů se vybírají soudní poplatky. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.) v § 36 odst. 3 normuje, že na žádost účastníka, který doloží, že nemá dostatečné prostředky může být usnesením předsedy senátu od soudních poplatků osvobozen.

[8] Předpokladem pro osvobození od soudních poplatků je tedy žádost účastníka o osvobození a dále doložení skutečností, svědčících o nedostatečnosti prostředků k uhrazení soudního poplatku. Při zkoumání toho, zda je doložen „nedostatek prostředků“, je potřebné zdůraznit, že účastníka zatěžuje jak břemeno tvrzení, tak i břemeno důkazní. Jinak řečeno, pokud chce být účastník ohledně své žádosti o osvobození od soudních poplatků procesně úspěšný, musí jednak uvést, v čem spatřuje svůj nedostatek

prostředků, který dle jeho názoru vede k tomu, že nemůže soudní poplatek uhradit, a jednak takové tvrzení řádně doložit.

[9] Individuální osvobození od soudních poplatků je tedy procesním institutem, jehož účelem je zejména ochrana účastníka, který se nachází v tíživých poměrech, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona o soudních poplatcích a tedy před faktickým odepřením přístupu k soudu. Zmíněné předpoklady pro osvobození od soudního poplatku je přitom vždy třeba posoudit zcela konkrétně s ohledem na okolnosti existující v době vyměřování soudního poplatku.

[10] V nyní souzeném případě však stěžovatel pouze tvrdí, že dostatečné prostředky k úhradě soudního poplatku nemá, protože je důchodce, příjmy ze svých nemovitostí nepobírá, pouze je užívá pro vlastní potřebu a je tedy v tísni. Takové tvrzení však v žádném případě neprokazuje jednu z podmínek pro osvobození, tedy nedostatečnost prostředků.

[11] Krajský soud naopak důvody pro zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků jasně zformuloval, provedl porovnání majetkových poměrů stěžovatele se společensky uznanou hranicí minimálních příjmů, pod níž nastává stav hmotné nouze, tedy normami obsaženými v zákoně č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu. Toto zákonné kritérium je využíváno pro posuzování sociální potřebnosti, pro poskytování dávek sociální péče sociálně potřebným občanům, pro určení příjemců a výše dávek státní sociální podpory; jako kriterium výše příjmů je používáno i v jiných oblastech.

[12] Jestliže stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že nedisponuje materiální dostatečností, pro niž by měl být od úhrady soudního poplatku osvobozen, pak takové zpochybnění však nepodpořil žádným konkrétním důvodem. Neuvedl, v čem spatřuje svůj nedostatek prostředků, který dle jeho názoru vede k takové finanční tísni, že nemůže soudní poplatek uhradit. Jeho námitky jsou proto nedůvodné.

[13] Nad rámec nyní uvedeného Nejvyšší správní soud nepřehlédl samotnou podstatu soudního sporu. Sám stěžovatel uvádí v žalobě, že předmětem sporu je výše daně z převodu nemovitostí; základem daně je přitom částka 550 000 Kč, kterou žalobce obdržel (jak sám v žalobě uvádí) od bývalé spoluvlastnice nemovitostí. I tato indicie tedy podporuje závěr krajského soudu o absenci jednoho z významných prvků pro osvobození od soudního poplatků, kterým je nedostatek prostředků.

[14] Nejvyšší správní soud na závěr podotýká, že vzhledem ke specifické povaze napadeného usnesení netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost (viz k tomu detailně rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2007, čj. 1 Afs 65/2007 - 37).

[15] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Soud přitom neshledal žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez návrhu (§ 109 odst. 3 s. ř. s.).

[16] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá na jejich náhradu právo. Žalovanému žádné náklady nevznikly, a tudíž mu nebyla náhrada nákladů řízení přiznána.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2011

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně
senátu